

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Vodniškove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 100.

V Ljubljani, v sredo 2. maja 1894.

Letnik XXII.

Državni zbor.

Dunaj, 1. maja.

Koroške in tržaške zadeve.

V današnji seji izročili so poslanci Ferjančič, Klun in tovariši interpelacijo do notranjega ministra v kateri se pritožujejo, da zdaj tudi okrajno glavarstvo v Velikovecu posnema celovškega okrajnega glavarja Mac Nevina in slovenskim županom zakazuje, v svojih dopisih gledé izročnega področja posluževati se nemškega jezika. Zato vprašajo gospoda ministra, ali hoče ukreniti, da se ta slovensko ljudstvo sploh, zlasti pa koroške Slovence vznemirjajoča odredba odpravi?

Kot prva točka današnjega dnevnega reda bil je vladni predlog gledé podržavljenja tržaških skladavnic. Proti dotičnemu predlogu sta bila kot protigovornika oglašena poslanca Kaizl in Pacak. zanj pa Burgstaller in Pecz. Pri glasovanju je obveljal vladni predlog z ogromno večino glasov.

Budgetna razprava.

(Sestnajsti dan.)

Potem se je pričela razprava o proračunu finančnega ministerstva, pri katerem je že pri centralu oglašena cela vrsta govornikov. Prvi izmed njih je prišel na vrsto češki poslanec Formanek, kateremu je sledil bukovinski posl. Stefanowicz. Govorilo se je prej, da pridejo pred finančnim ministerstvom v razpravo predlogi gledé vravnave valute. Ali vsled obilnih pomislekov zoper omenjene predloge kateri se razodevajo v konservativnem in poljskem klubu, dotični predlogi niso prišli na dnevni red, in se tudi še ne ve, kedaj sploh pridejo na vrsto. Mažari so sklenili reč toliko časa pustiti v nemar, dokler ne bode rešena v našem državnem zboru. Ako se pa Mažarom nič ne mudi, ki so

dosedaj tako silna priganjali k vravnavi valute, tudi za našo zbornico ni nobenega vzroka, reč na vrat in nos spraviti na dnevni red. Prej jo hočejo nadrobno pretresati posamezni klubi, katerim dosedanja vladna pojasnila ne zadostujejo, in se snide konservativni klub v ta namen 3. t. m. popoldne ob eni k posebni seji. Finančni minister se je ponudil, da hoče poslanece podati, še posebna pojasnila, ali nihče ne ve, ali bodo ta pojasnila predrugačila sodbo poslanecev, ki vladnim predlogom ni posebno ugodna.

Finančni minister je danes članom finančnega odseka razdelil tudi načrt, kako naj bi se deželam dala primerna odškodnina za oprostitev novega osebnega davka od deželnih naklad. Po njegovem načelu naj bi se dotični znesek, ki bi se imel od novega davka sploh razdeliti na dežele, določeval na podlagi vsega od dotične dežele vplačanega cesarskega davka. Natančneje poročilo o tej zadevi dojde „Slovencu“ od njegovega strokovnega dopisnika. Davkarski odsek se snide jutri in v petek, da izvoli pododsek 12 članov, ki se bode imel posvetovati o novih predlogih finančnega ministra, ki so od Steinbachovih precej različni.

Tiskovni odsek

Imel je včeraj zvečer sejo, v kateri sta ministra Bacquehem in Schönborn označevala vladno stališče nasproti posameznim premembam tiskovnega zakona. Sklenjeno je bilo, da naj se natisnejo nameravane premembe, katerim vlada pritruje, in razdele članom tiskovnega odseka, ki se 4. t. m. zopet snide, da jih konečno reši. Ta načela se glase:

Dolžnost vložiti varščino za izdavanje perijodičnega lista (§ 13. tiskovnega zakona z dne 17. decembra 1862. Državni zakon št. 6 iz leta 1863) se odpravi in se razveljavijo veljavne določbe in naredbe, ki se tičejo vlaganja varščine.

Ce se prizna povodom izdaje perijodične tiskovine na globo in povračilo stroškov, mora sodišče določiti znesek, ki se ima vložiti, da se zagotové globa in troški.

Proti temu izreku ni nobene pritožbe. Vloženi znesek je jamstvo za globo in troške.

Ce se pa sploh ne izkaže plačilo ali zagotovilo globe in stroškov v treh dneh državnemu pravdniku, na njegov ukaz cesarsko redarstvu za toliko časa ustavi izdajanje, da se izkaže plačilo ali zagotovilo pri državnem pravdniku.

Nedovoljeno izdajanje perijodične tiskovine, katere izdajanje se je po § 2. ustavilo, se na krivcu kaznuje kot pregrešek po določbi § 25. tiskovnega zakona.

V § 3. odstavku tiskovnega zakona določeno deželni vladi pridržano dovoljenja za prodajo perijodnih tiskovin se ne more odreči nikomur, ki je opravičen za samostojno vršbo prostega obrta.

Dovoljenje velja za prostore, kateri se oblastvu naznanijo za prodajo.

Ce se prodaja vrši po trdno stoječih ali premikajočih se avtomatih, naznaniti se mora deželnemu političnemu oblastvu seznam za prodajo določenih tiskovin.

Na avtomatu mora biti seznam tiskovin, ki so dostopne občinstvu.

§ 491 kazenskega pravnega reda z dne 23. maja 1873 (Drž. zak. št. 119) ostane v veljavi z nastopnimi premembami.

V vseh slučajih, v katerih se tudi po sodnjem potrjenju izvršene konfiskacije (§ 488 kaz. postop.) poslednja bodi si že po izvršeni zatožbi ali v slučaju objektivnega postopanja (§ 493 kaz. post.) po izvršeni ugovorni obravnavi, konečno spozna za neopravičeno, se s konfiskacijo poškodovanemu z upo-

LISTEK.

Dve sestri.

(Povest. — Slovaški spisal Sv. Hurban Vajansky.)

IV. Maškarada in drama.

Na divanu je na pol ležala, na pol sedela nje mati; lasje so ji neredno viseli doli po obrazu. Med prekopicnenimi stoli, razbito uro hodil je oblastno sem ter tja Varinsky. Strašne, nelepe reči so se dogodile.

Podvojeno vzplamti starčev gnjev, ko vstopi Ana. Besen hrup strese skoro vso sobo. Starec vzdigne roko k udareu. Tiho, mirno stoji pred njim Ana, v polni zavesti čiste, nedolžne ženske. Roka očetova počasi omahuje.

Skozi mrežice otroške posteljice posveti dvoje velicij, nedolžnih očesic. Milka se je zbudila vsled hrupa, vzdigne plavalaso glavico in prestrašeno zré v očeta. Vleže se zopet in jame tiho plakati. Nihče je ne posluša.

„Čitaj!“ zadere se srdito starec, „čitaj na glas svojo sramoto“, ter ji poda list, kateri je ona sama prinesla danes s pošte in ga odprl Varinsky takoj po odhodu Štastnega.

Ana mirno vzame list in čita poluglasno:

„Pozor! Kot prijatelj vaše hiše usojam si, vam sporočiti nastopno: Vaša hči Ana poslužuje se svojega bivanja pri slaboumni teti k činom, ki bi mogli oskrniti pošteno in neomadeževano hišo vašo. Poznati lahkoživec in don Juan, baron Vážeky, znal je izkoriščati neizkušenost gospodičine. Ne verjemite vsega, kar se govori po mestu, toda istina je, da je gospodičina imela z Vážekym tajni sestanek zvečer na samotnem in oddaljenem kraju za mestom. Barona mi ni treba opisovati. Pozor! Vaš udani spoštovatelj Bárányi.“

„Da! zavrni nesramnega lažnika!“ zavrne uboga mati.

„No?“ vpraša Varinsky s sršečimi očmi.

„List obseza nekoliko resnice“, reče Ana s tem glasom, s kakoršnim je čitala list.

„Resnice, resnice“, rohni starec, „in ona to pravi z drznim obličjem nesramnice pred očetom, pred nesrečnim očetom!“

„Da!“ zakriči grozičnim, močnim glasom mati ter se zgrudi na divan. Nje razpleteni, s sivimi lasmi pretkani kiti viseli ste do tal.

„Pomagajte materi!“ zaihti boječe Ana in poklekne tik divana k materini glavi. Goreče poljublja nje blede ustni.

„Tako je prav, tako,“ kriči otlim glasom Varinsky, „obe ste jednaki, obe! Hči je vredna ma-

tere, mati je vredna hčere! Poljubujte se, poljubujte! Saj ne bo oskrnil materini poljub deviških hčerinih ust.“

Ana ni razumela očetovega divjanja in je imela samo opraviti z materjo, ki se polagoma vzdramlja iz omedlevice.

„Sramota razprostrla se je nad vami in hišo mojo!“

Ana vstane. Krasen žar vzplamti v njenih očeh.

„Oče! Tu sem, v tvoji oblasti! Zgodi se tvoja volja, stori z menoj, kakor ti veli pregrešni gnjev!“

Starec stopi dva koraka nazaj. Neka veličajnost prešinjala je hčerino postavo. Svobodno, smelo stala je pred njim.

„Sveti mir mučenici, sveti mir ubogi materi moji!“ Zapovedujoče, silno je odmeval Anin glas. Tako ne govori padla ženska.

Varinsky se umiče kakor pred ranjeno levinjo.

„Ne spodobi se, očitati česa roditelju svojemu! Toda gorje človeku, ki dela krivico bolni duši! Oče, mati moja je angelj trpljenja!“

Kaka moč, kaka uničevalna, krotilna sila v besedah devotke! Duri se stresejo vsled silnega zaloputnjenja. Varinsky zgine.

Ana spravi mater k počitku, na to hiti k Eleni. Duri bile so odprte. Elena je sedela pri mizi z naslonjeno glavo ob dlan.

rabo obeh naslednjih postavk § 491 kaz. post. dokazana škoda povrne iz državne blagajnice.

Če državni pravdnik ali po policijsko oblastvo konfiskuje kak avstrijski list, se ima pri izvršitvi konfiskacije naznaniti, kateri članek je konfiskovan, ako je list konfiskovan zaradi vsebine, v drugih slučajih se naznani uzrok konfiskacije. Na posebno zahtevanje, ima oblastvo, ki je odredilo konfiskacijo, uredniku ali izdatelju dotične tiskovine naznaniti tudi povod, zaradi katerega se je kak list konfiskoval.

Vzlic tem naznanilam je pa še dopuščeno preganjanje iz družih nenaznanjenih povodov.

Kako je v Istri?

Iz Istre koncem aprila.

Pisati o tem, kako se sedaj razvija politično življenje v Istri, je danes težka stvar. V kratkih potezah vendar poskusimo je očrtati.

Poslednje deželnozborsko zasedanje v Poreču ima večji pomen, nego katero koli dosedanje. Postopanje deželnozborske večine nasproti manjšini, ki pa zastopa $\frac{2}{3}$ prebivalstva, je prisililo osrednjo vladu, da je posegla vsaj deloma vmes. Spominjamo se obiska namestnika Rinaldinija pri deželnem glavarju Campiteli-ju, kateri se je vršil za časa poslednjega deželnozborskega zasedanja. V koji namen je namestnik obiskal deželnega glavarja, je že dobro znano, kajti posledice tega obiska so se pokazale precej v prvi seji, ki se je vršila po namestnikovi viziti. V tej seji je namreč deželni glavar pričel zopet sprejemati hrvatske in slovenske interpelacije ter njih vsebino (petit) dal predstavljati na italijanski, katerega je po tem prečital. Ta koncesija od strani glavarjeve nasproti manjšini je provzročila razdor v deželnozborski večini tako, da z glavarjem ni bila slednjič nijedna stranka zadovoljna. Sam glavar pa je v poslednji seji izjavil, da ga težko najdejo poslanci zopet na glavarjevem mestu, ker je uvidel, da ne ugaja ne Lahom in ne Slovanom. Po zaključanju deželnega zbora odložila sta deželnozborska mandata dr. Constantini in dr. Fragiaco, poslednji kot poslanec mesta Piran, prvi pa trgovinske zbornice v Rovinju. Tudi ta odločitev je v zvezi s celo zadevo, to je s postopanjem deželnega glavarja, ki se je baje manjšini uklonil, ko je sprejemal njih interpelacije, ki so bile v hrvatskem odnosno v slovenskem jeziku pisane. Po odložitvi teh mandatov in vsled secesije v večini, ustanovili so radikalnejši elementi izmed te večine novi tednik v Rovinju z imenom „Il Risveglio“, ki ima namen zastopati italijanske interese Istre in odločno nasprotovati Slovanom in sicer zaradi tega, ker so zmernejši Italijani po vplivu vlade želeli v okom priti narodnostnim nasprotstvom ter Slovanom priznati deloma njih pravico. Uvideli so namreč, da ne morejo daleč priti s svojo trdovratnostjo in nasprotovanjem; pričeli so odpirati oči: kakor je

pred leti odzvonilo italijanskemu gospodstvu v Dalmaciji, mu odzvonil v kratkem tudi v Istri. Da je tukaj pomagal nekaj tudi odločni „veto“ vlade je brez dvoma, kajti to so priznali sami italijanski časopisi, ki so o stvari razpravljali in pisali na dolgo in široko v temeljavajoč pisanje z raznovrstnimi opravičevalnimi podatki.

Neustrašno in odločno postopanje deželnozborske manjšine, jih je deloma prisililo, da so jeli uvaževati nje pravične zahteve, kajti priznali so, da je krivica, ker se slovenskih poslancev govori ne vključujejo; posebno pa je bil odločilen slučaj, ko je nekdo poslanca Mandića tožil zaradi govora, ki ga je govoril v deželnem zboru. Na podlagi tega slučaja, zaključila je manjšina, — ker se njih hrvatski ali slovenski govori ne vključujejo — da se ne udeleži nijedno razprave ustno, ampak da se bode posluževala le pismenih interpelacij in postavljala pismene predloge, kateri, ako se tudi ne zapisejo, pridejo v roke vlade, ki po tem postopa in odgovarja. Kake posledice more imeti ne vključevanje hrvatskih govorov, nam je pokazal navedeni Mandićev slučaj.

Njegovega govora, vsled katerega je bil tožen, ni bilo v stenografičnem zapisniku, deželni glavar pa, ko je v tej zadevi bil povabljen kot priča, izjavil je tudi, da ni slišal Mandićevega govora, ako prav je predsedoval pri vsej seji. Da se je svetla krona pri imenovanju deželnega glavarja in namestnika mu, ozirala tudi na deželnozborsko manjšino, je dokaz imenovanje dr. Ant. Dukića kot namestnika glavarju. S tem se je hotelo glavarju, ki ne razume jezika manjšine — dati pomočnika, ki bi v predsedništvu bil tolmač hrvatskih in slovenskih govorov, predlogov in interpelacij. No deželni glavar ni nikoli spoznal za potrebno, da se v katerikoli zadevi posvetuje s podpredsednikom, marveč ga je popolnoma preziral. Ta absolutizem v deželnem predsedništvu je sklonil, podpredsednika dr. Dukića, da je v roke Nj. Veličanstva položil svojo podpredsedniško čast. Ta zadeva še do danes ni končana in se ne ve, kako se sploh konča.

Torej pri vsem današnjem političnem položaju v Istri, Hrvatom in Slovincem nasproti stojite dve italijanski stranki, kakor je „Slovenec“ vže zatrjeval. Da bi si te dve stranki nasprotovali tudi takrat, ko se bojujeta s Slovani, tedaj bi mogli biti zadovoljni, ker pa znamo, da se v boju proti nam obe italijanski stranki zjedinite v jedno telo in jedno dušo, — tedaj se ne moremo secesije uprav nič veseliti, kajti v kolikor bi nam bili naklonjeni zmernejši elementi, v toliko večji meri bodo nasprotovali radikalnejši, ki bodo gotovo ovirali vsako, bodisi tudi izključno gospodarsko, vzajemno postopanje Italijanov in Hrvatov-Slovincem.

O političnem položaju v Istri pečala se je objektivno tudi „Triester Zeitung“. Povod ji je bil jeden članek časopisa „L'Istria“, ki je pred-

lagal, naj odločijo volilci mej obema italijanskima strankama. Da bi si te stranke pri volitvi resnično nasprotovali — tedaj bi Slovani z lahkim srcem šli v boj, kajti kjer se dva prepirata, tretji zmaga. Dvomimo pa, da do tega koraka pridemo — Italijani se pač preveč bojé za svoje mandate.

Nove volitve se bodo vršile najkasneje 1. 1895. Slovani gotovo ne zgube niti jednega mesta; če bodo složni in se lotijo pravočasno dela, pridobijo si lahko še četiri poslance iz kmečkih občin in sicer poreški in pulski politični okraj, ki volita vsak po dva poslanca. Veliko upanje imamo ta okraja pridobiti, kajti vže pri zadnji državno-zborski volitvi imeli so Hrvatje mej fiducijorji (volilnimi možmi) v pulskem okraju večino, v poreškem pa polovico vseh volilnih mož. Torej, ako bomo le jedini in se pravočasno poskrbimo, brez velikega napora lahko pridobimo četiri sedeže tako da bi Slovani imeli v deželnem zboru 13 sedežev, torej nad tretjino; z njimi bi se merali računati pri vseh vprašanjih.

Torej, kakor je razvidno, je stvar zamotana in le bližnja bodočnost nam pokaže, pri čem da smo in s kom se nam bode meniti. Do tedaj pa se pripravljamo za boj, da krepko in uspešno branimo vero in dom.

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. maja.

Zmaga Staročehov v Železnem Brodu.

Pri občinskih volitvah v Železnem Brodu zmagali so Staročehi skoro z vsemi svojimi kandidati. Mladočehi so bili pred volitvami tako gotovi zmage, da so odklonili vsak kompromis. Volitve so pa pokazale, da so Mladočehi zgubili že precej svoje veljave in da jim zlasti volilci ne zaupajo uprave z občinskim premoženjem.

Volitve v Liberci. Pri občinskih volitvah v Liberci voljeni so letos skoro sami nemški nacionalci. Voljena sta mej drugim v mestni zbor tudi bivši župan Schüker in podžupan Prade, ki lani nista mogla biti voljena, ker sta bila izgubila volilno pravico zaradi nerednega gospodarstva z občinskim premoženjem. Pri novi volitvi župana in podžupana bodeta najbrž zopet voljena in v Liberci se v kratkem začne staro gospodarstvo s prusofilstvom vred. Liberalci so popolnoma poraženi in zastoj je bil razpust mestnega zastopa. Sedanja vlada pa seveda niti tako odločno proti nemškim nacionalcem ne bode postopala, kot je Taaffejeva, ker mora računati s tem, da bode kdaj potrebovala njih pomoči.

Vojaška taksa. „Narodne Novine“, glasilo hrvatske vlade, so te dni razpravljale vprašanje o vojaški taksi. Ta list misli, da sedanja vojaška taksa hudo tlači mnogo plačujočih in poleg tega nima prave etične podlage. Ta list prihaja do sklepa, da naj bi vojaško takso plačevali le tisti, ki so vsled reklamacij oproščeni od vojaščine, ne pa tudi tisti, ki vsled telesnih napak niso za vojaško službo. Pa tudi po nekaterih drugih listih se je poslednje dni razpravljalo to vprašanje.

Srbska radikalna stranka. Osrednji odbor srbske radikalne stranke je imel dné 21. aprila posvetovanje, ki je bilo jako burno. Večina je bila zato, da se začne proti vladi odločneje postopanje. Več članov je pa bilo za sporazumljenje s krono. Posledica tej seji bode bajé, da se stranka razkroji v dve frakcije. Bivši radikalni finančni minister Vujić je bil tudi za sporazumljenje, ali so ga zaradi tega silno drugi radikalci napadali. Vujić misli se vsled tega odtegniti političnemu življenju in izstopi tudi iz državnega sveta, ako se mu zagotovi stolica na veliki šoli.

Bolgartja. Nikakor ne utihnejo poročila o nasprotju mej knezom Ferdinandom in Stambolovom. O teh nasprotstvih se je že toliko pisalo, da je naravnost čudno, da še knez ni odstavil svojega ministerskega predsednika ali pa Stambolov pognal kneza, ako bi bilo polovica resnice na tem. Sedaj se vidi posebno v tem znamenje velike nezadovoljnosti, ker pri povratku kneza v Sredec ni prišel Stambolov ga čakati na kolodvor. Knez je bil v Eoenthal poklical tudi učnega ministra Živkova, in iz tega že nekateri sklepajo, da bode Živkov naslednik Stambolova. Verjetnejše je pa pač, da so nasprotja v ministerstvu. Trgovski minister Slavkov je brez vsacega pravega povoda pustil vodstvo ministerstva svojemu generalnemu tajniku, ker bajé

„Elena!“ oglaš se Ana, položivši ji roko na rami.

Elena vstane. Gosti lasje njeni zakrivajo skoro na pol obličja. Suh šopek cvetk ležal je pred njo na mizi. Elena ga prime in poljublja!

„Čitala sem, čitala!“ vsklika strastnim glasom. „On je govoril, on ne mara živeti, on ima krepko dušo! Glej, on, on! Kako kipi čut, kako umira duša duhovite, globoke misliljice! Neumna gos naj umira, naj pogine! Ne boje škoda!“

„Elena! Kaj se ti je pripetilo?“

„Delaj no, delaj nedolžen obraz! Nedolžna si, vem! To je usoda, to je kazen božja!“ Krčeviti jok utrne se iz prsij mlade deklice.

Govorila je jokaje, toda ni besedice ni bilo možno razumeti. Krasno obličje se stegne, kakor jokočemu detetu. Toda tem globokejši utis učinil je ta preprosti, neumeteljni otroški jok na Ano. Nji je bilo vse jasno! Suh cvetlični šopek, katerega je poljubljala Elena, vsprejela je v svoj imendan od — Vojteha Štastnega.

„Če imaš že vse,“ dé ihtč Elena, „tu imej še to!“ in vrže suh šopek sestri pred nogi.

In silnega duha, kakoršen je stoloval v krasnih, globoko čutečih Aninih prsih, lotila se je malomiselnost. Skoro premagana, omajana v podstavah duše, pogleda tópo Eleno, odgrne ji lase z obličja in jo poljubi na čelo.

Jezno, strastno pogleda jo Elena.

„Judežev poljub?“ vpraša močnim poudarkom.

„Poljub sestre!“ odgovori tiho Ana. Kot otroka prime Eleno ter jo skoro na rokah nese na posteljo, in stoprav zdaj se ji poleg nje uderó debele solze z njenih očí, ki so kapljale na sestriino glavo.

„Oh, in ti si dobra?“ kakor bi govorila v sanjah Elena, „ti mi ne boš vzela dragega? Kako često sem tu jokala na vzglavju, jokala radosti! On je bil vedno tako dober! Rad mi je odpuščal, če sem bila nespametna ali vrtoglava! Nisem vedela, da ga imam tako rada, kakor brata! Ne, in nič inace? In ti, Ana? Bože, kako sem nevhaležna! Sem te li razžalila? Nesrečni dnevnik — vidiš, ti si vse tako pisala, kakor jaz občutim! To me je razburilo! Ali spiš, Ana?“

Ana ji ne odgovori.

„Uboga Ana! Ti vse tako potrpežljivo prenašaš!“ Elena objame sestriino glavo.

„In vse to se je zgodilo radi tega, ker imam pred teboj skrivnosti!“

Anine misli prešine neka prečudna slutnja. Ona dvigne glavo.

„Kakošne skrivnosti?“

Elena izpové sestri vsebino najdenega pisma.

„Uboga mati!“ zaječe Ana in pade v sanjam slično omedlevico, a tudi Elena od razburjenosti polagoma zaspi. Sestri počivata — po sobi pa zavlada tihota angelja varha. (Dalje sledi.)

noče občeovati s Stambolovem. Konec vsega tega bo de najbrž, da nekaj ministrov odstopi, Stambolov pa ostane.

Razdržavljenje waleške cerkve. V angleški zbornici poslancev se je začelo posvetovanje o razdržavljenju waleške cerkve. Ta stvar se že dolgo vleče. Dohodki četrta milijona, ki bodo potem prosti, se porabijo za narodne in kujevne namene. Cerkve in denarje bode upravljal posebna komisija. Waleški škofje potem ne bodo več člani gospodske zbornice.

„Slovenska Matica“.

99. odborova seja, v sredo 26. aprila 1894.

Navzočni: Gg. Fr. Levec (predsednik), A. Bartel, dr. H. Dolenc, P. Grasselli, dr. I. Janežič, A. Koblar, A. Kržič, dr. Fr. Lampe, dr. J. Lesar, M. Pleteršnik, dr. L. Požar, S. Rutar, A. Senekovič, dr. J. Starč, F. Stegnar, I. Šubic, A. Tavčar, I. Vavru, Fr. Wiesthaler, A. Zupančič, V. Zupančič in dr. J. Zupanec (odborniki), E. Lah (zapisnikar). — Skupaj 23.

Predsednik pozdravi navzočne, konstatuje sklepčnost in otvori sejo po 5. uri popoldne.

Zapisnik o 98. odborovi seji, ki sta ga pregledala in potrdila odborniki prof. Kržič in dr. Požar, odobri se brez ugovora. Današnjemu zapisniku bodita overovatelja prof. Bartel in arhivar Koblar.

Na ogled je tudi zapisnik o seji gospodarskega odseka, ki se je vršila pretekli ponedeljek, dne 23. aprila t. l.

Iz predsedništva so bili izvršeni vsi sklepi zadnje odborove seje razven jednega ne posebno nujnega. Vendar se bo tudi ta sklep v kratkem izvršil.

Pozivu ljutomerskega učiteljskega društva, da bi Matica nabirala doneske za pokritje stroškov za prenos Freuensfeldovih zemeljskih ostankov v domačo zemljo, se Matica ne more odzvati, ker to ne spada v njeno področje.

Predsednik se v gorkih besedah spominja pokojnega Ivana Tomšiča, ki je bil 21 let Matičin odbornik in je 17 let sestavljal „Slovensko bibliografijo“ za „Letopis“, omenja njegovo zaslužno delovanje na literarnem in pedagoškem polju, pove, da se ga je društvo dostojno spominjalo ob pogrebu dne 18. aprila t. l. in položilo na rakev venec s travkovi in primernim napisom, ter pozove odbornike, da v znak sožaljenja vstanejo. (Se zgodi) — Pismo sožaljenja je Matici izrazilo ob Tomšičevi smrti načelnstvo „Pedagoško književnega zbora v Zagrebu“.

Zapisnikar poroča v imenu gospodarskega odseka o društvenih računih za l. 1893. Računski sklep za l. 1893 so presojevalci pregledali, in potrdili dne 4. aprila; isto tako so našli med knjigami in prilogami popolno soglasje. Tekoči dohodki so znašali 9023 gld. 20. kr., tekoči stroški pa 7531 gld. 47 kr.; potrošilo se je 489 gld. 73 kr. manj, kakor bi se bilo smelo. — Proračun kaže 19 gld. 86 kr. prebitka; za izdavanje knjig je vpostavljenih 5200 gld. — Društveno premoženje se je pomnožilo lani za 1137 gld. 29 kr., akoravno Matica ni lani prejela nič večjih volil in je na kurzu pridobila le 18 gld. — Vrednost depozit zuaša 4384 gld. 34 kr., vrednost ustanov 33.442 gld. 39 kr., izmed njih posebej Knezova 30.541 gld. 96 kr., kar da 1236 gld. 25 kr. letnih obrestij.

Sklepe se račune v tej sestavi predložiti prihodnjemu občenemu zboru v odobrenje.

Zapisnikar poroča v imenu gospodarskega odseka o nameranih hišnih popravah, ki se po kratkem razgovoru odobre vse.

Na znanje se vzame, da je šel dr. Kosov rokopis „Doneski k zgodovini Škofje Loke“ s 15. aprilom k Blazniku v tisk.

V imenu odseka za preuredbo pravičnega reda poroča odbornik Šubic. Ves načrt se po daljšem razgovoru z malimi spremembami potrdi in se sklone predložiti ga občenemu zboru v odobrenje.

Letos bo občni zbor v četrtek po Binkoštih, dne 17. maja, ob 5. uri popoldne v mestni dvorani. Sestava dnevnega reda, za kateri so tajnikovo poročilo, računi in načrt novemu pravičnemu redu že pripravljeni, prepusti se po pravičnemu redu predsedniku.

Odborniki Kržič, dr. Lampe, dr. Požar in Wiesthaler poročajo o rokopisih, ki so jih prejeli v oceno; njih ocene se vzemô na znanje, nasveti se pa odobre.

Ker je dozdanjemu društvenemu tajniku poslovna doba zopet potekla, potrdi ga odbor zopet v zmislu § 36. opr. reda za dobo 10 let.

Tajnik poroča o knjižni darilih društvom šolam, drugim korporacijam in posameznikom pove, da je Matica od obdarovancev prejela več zahvalnih pisem. Poročilo se odobri.

Isti poroča o poverjeništvih. Novega poverjenika sta d bila Zagreb in Zavrč; novo poverjenstvo se je osnovalo za Zagorje z okolico. Poročilo se po kratkem stvarnem pojasnilu predsednikovem gledé bolniškega poverjeništvu odobri brez ugovora.

Isti poroča o knjižnici, ki je v zadnji dobi narasla za 44 knjig, zvezkov in časopisov, večinoma po zamenji, kar se vzame na znanje.

Isti poroča o društvenikih. V zadnji dobi sta umrla dva ustanovljena, namreč: c. kr. sen. predsednik v p. Teodor Napret na Dunaji, dne 30. marca t. l. in župnik Jernej Jare v Dolu dne 22. marca t. l. — Za lani je Matici plačalo 2086 za letos do sedaj 474 letnikov. Od zadnje seje društvu ni pri-topil na novo noben ustanovnik, pač pa 27 letnikov in 1 naročnik, namreč: 1. Bošnjak Karol, duh. v Avguštiniji na Dunaji. 2. Brinar Josip, podučitelj v Slov. Bistrici. 3. Cenc Gašpar, župnik v Črešnjevem. 4. Češarek Franc, mestni kapelan v Metliki. 5. Čop Ivan, posestnik v Mostah. 6. Fischer Anton, župnik pri Sv. Jakobu v Slov. Gorici. 7. Dr. Janežič Viljem, c. kr. sod. pristav v Metliki. 8. Klinar Ivana, gostiln. vdova v Radovljici. 9. Kostič Peter, trg. poslovođa v Celji. 10. Košmelj Ivan, župnik v Begunjah. 11. Kulakovsky Platon Andrejevič, profesor v Varšavi. 12. Kunstelj Franc, gostilničar, posestnik v Radovljici. 13. Lajušič Anton, kapelan v Bličavah. 14. Lauš Fra. Ljučevit, franjevec bos. provincije na Dunaji. 15. Lenček Alojzij, trgovec v Ljubljani. 16. Medič Ivan, bogoslovec v Ljubljani. 17. Mulej Franc, trg. in posestnik v Radovljici. 18. Plevanč Josip, trgovec na Leskovcu (Štajerska). 19. Resman Ivan, usnjar in posestnik v Radovljici. 20. Rozman Ignacij, učitelj v Mošnjah. 21. Sartori Ivan, stav. klepar in posestnik v Radovljici. 22. Smodej Josip, not. kandidat v Radovljici. 23. Svetlin Josip, nadučitelj v Makolah. 24. Šmitek Simon, kurat v Begunjah. 25. Vavpotič Jurij, učitelj na Leskovcu (Štajerska). 26. Dr. Voves Jan. dež. okrožni zdravnik v Radovljici. 27. Zabukovšek Anton, učitelj pri Sv. Marjeti. 1 naročnik.

Ker se nihče več ne oglasi za besedo, zaključí predsednik sejo ob 7. uri na večer.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2. maja.

(Prvi maj!) Po dosedanjih nam došlih poročilih se je socialno-demokratski praznik 1. maja letos po širnem svetu obhajal dokaj mirno brez posebnih izredov. Povsod po večjih mestih vršili so se socialno-demokratski shodi, na katerih so vzlasti razpravljali ob osemurnem delu na dan in v splošni volilni pravici. — Tudi v Ljubljani se je zbralo v gostilni pri Perlesu kakih 70 ljudij na socialističnem shodu. S tako pičlo udeležbo niso bili zadovoljni sklicatelji in zato so se pritoževali v svojih govorih, da v Ljubljani delavci nimajo pojma o socialističnem gibanju, ker da niso dovolj podučeni. Prišlo je na shod tudi nekaj somišljenikov iz Litije in iz Zagorja. Prvi je govoril čevljar Grablovic, vzlasti proti kapitalistom in zahteval za delavce človeka dostojne pogoje za življenje. Ker je stroj bistveno spremenil dandanes delo, treba dnevno dobo za delo skrajšati, da bodo vsi delavci imeli zadostno dela, zato se izjavlja za osemurno delavno dobo na dan. Nato je govoril o občni volilni pravici, da dobe delavci svoje zastopnike v postavodajalnih zborih. Dosegli morda v pričetku ne bodo veliko, a bodo vsaj odkrito govorili o neznosnih delavskih razmerah. Delavcem treba dobiti ljudstvo na svojo stran, ker sedaj so liberalci za nič, klerikalci pa tudi. Tožil je tudi o šolah, da so slabe, da delavski otroci ne morejo dobiti potrebne izobrazbe, a zatrjeval je, da socialisti niso nasprotniki vede.

Drugi govornik Barta govoril je nemško; vzlasti se je znašal nad tiskarji, livarji in drugimi, ki se jim ne marajo pridružiti. Nato je predlagal sprejem resolucij, natisnjenih v dunajskem delavskem listu. Glasovanja ni bilo, ker je proti eni resoluciji ugovarjal vladni komisar. Tretji je govoril Brozovič; napadal je liberalce, med drugimi „Rodoljuba“, ki ima članek v 1. maju a zadej „oslovo kopito“, zoper klerikalce, kateri oboji hčejo do'avce imeti le za pritliklino. — Toliko v shodu. Dostavljamo pa: Ob-

žalovati je, da se tudi pri nas, kakor povsod stavijo socialisti popolno na brezbožno, brezversko stališče, da hočejo zboljšati razmere v človeški družbi brez Boga, vrhovnega Gospodarja človeške družbe. Zato pa tak socializem nima v sebi pogojev, da bi pravično prevstrojil človeško družbo; zmožen pa je razdirati sedanje puhle kapitalistične socialne razmere in kot tak ni neosnovan. Pozitivno v blagor človeške družbe in vzlasti delavskih vstanov more delovati le krščanski socializem, ki priznava Boga kot vladarja človeštva, ter razmerno vsakemu človeku določuje dolžnosti in pravice, kakor to ukazuje zapoved božja. — Gledé borbe proti socialnim demokratom pa se nam zdi važenja vredno, kar je rekel dr. Windhorst: Najvažnejše sredstvo boriti se proti socialni demokraciji je to, da se kolikor moč zadovoljujejo njene opravilne zahteve.

(Osebnost vest.) Novo advokatsko pisarno na Kongresnem trgu št. 2. otvoril je gosp. dr. Ivan Sušteršič. Onim, ki pri pravadah potrebujejo sveta in pomoči advokatoval, iskreno priporočamo v ta namen dr. Sušteršiča kot nadarjenega, spretnega pravika in zvestega, neumorno delavnega našega somišljenika.

(Šmarince) slovenske v stolni cerkvi ob 5. uri zjutraj pričel je dr. Jan Ev. Krek; predmet jim je: Češčena Marija! — Zvečer ob 7. uri govori nemški P. Emil Volbert S. J. iz Požuna, ki razpravlja stvarino: Marija naš vzor! — P. Vit Loinger S. J. iz Ljubljane pa ima letos šmarinci govore v Požunu.

(Rimski Katolik) VI. tečaj, II. zvezek. Vrejuje in izdaja dr. Anton Mahnič, profesor bogoslovja v Gorici. — Danes prejeli smo II. zvezek R. Katolika; ki objavlja celo vrsto člankov z vezanimimi in važnimi stvarinami. — Obseg II. zvezka objavimo v prihodnjem listu.

(Spodnještajerske novice.) Napade na slovenske rodoljube v gornjeradgorskem okraju, s katerimi jih je obsopal tamošnji načelnik okrajnega zastopa, Frančišek Vračko, zavrnil bode profesor Žitek v posebni brošurici „Orehovski Bračko in Slovenski Gospodar“, ki se že tiska in bo prišla kot priloga „Slov. Gospodarja“ kmalu na svetlo. — Koncert „Cecilijanskega društva“ se je jako dobro obnesel. Tudi gmotni vspeh je povoljen, kajti čistega dobička je nad 100 gld. — V Ptujju so se nemški meščani razkavali in sedaj si nastali stranki zaradi volitve novega župana nasprotujeta v mestnem zboru s tem, da štrajkata, kadar bi se morala volitev vršiti. Ker se bo to nasprotje gotovo pokazalo tudi pri bodočih volitvah za mestni zbor, dobro bi bilo, da bi se ptujski Slovenci spomnili reka: Duobus certantibus, tertius gaudet. — Na ptujskem polju našli so te dni pri izkopavanju velika rimska mozaiška tla; ker Joanneum v Gradcu že ima enak spomenik, izročil se je najdeni ptujskemu muzejskemu društvu. — V Falu ob koroški železnici umrla je 19. aprila t. l. visokorodna grofinja Karolina Zabejo, jako pobožna in blagodarica žena. Ostanke pokopne so se prepeljali v Padovo v obiteljski grob. Naj v miru počiva!

(Vsprejem novega župnika.) Z največjim sijajem smo sprejeli novodošlega župnika preč. gosp. Andrej Zamana, ki je v četrtek popoldne prišel k nam v spremsfvo dveh čč. oo. frančiškanov in sedanjih župnikov. Okolo pete ure hiteli so občinski odborniki na okrašenih vozeh k meji župnije in ondi ga je prisrčno napovabil g. Perger. Nekaj korakov dalje čakala ga je mnogobrojna četa jezdecov, vrlih šmarjeških fantov s trobojnicami v roki in ga navdušeno pozdravila. Mej krasnimi slavoloki in mlaji, z zastavami okrašenimi hišami pripeljal se je v Šmarjeto, kjer je bil na glavnem trgu pozdravljen od deklet. Pred cerkvijo stala je šolska mladina lepo v špalirju razvrščena, deklica nagovorila ga je v zbranih besedah in mu podala šopek cvetic. Nato je bil v cerkvi, ki je bila natlačena polna blagoslov z Najsvetejšim. Okolo cerkve so po tem ljudje veselega obraza pozdravljali svojega župnika, ki se je vže domačega počutil mej svojimi ovčicami. Povabil je prijazno občinske odbornike v župnijski dvorec. Zvečer po Ave Marija je pa pritrkovanje in streljanje naznanjevalo, da mora danes še kaj posebnega biti. In res naenkrat so bila vsa okna razsvitljena z lepimi transparenti, pred župniščem zablišči lepo število bakljašev in priredila se je lepo ubrana podoknica. Nadeljo potem je bila slovesna služba božja. Lep spreved belo oblečenih šolaric in obilne asistencije vil se je iz župnišča v ozaljšano cerkev. In tu smo imeli

priliko Šmarječani slišati prekrasen govor milostljivega prošta v. g. Peter Urha. V zbranih jedrnatih besedah je znani govornik podal vsem stanovom prelepe nauke. Nad jedno uro je za vse blago in dobro navdušeni pridigar ohranil svoje poslušalce pazljive. Služba božja vršila se je potem v najlepšem redu, povzdigovalo je vzlasti pobožnost lepo cerkveno petje v strogo cecilijskem duhu pod spretnim vodstvom g. nadučitelja Ivana Saje. Po cerkvenem opravi zbrali so se vsi odlični župljani pri obedu, počastil nas je tudi velespoštovani naš klevérski graščak s svojo blagorodno gospo soprogo. Bog daj obilo blagoslova!

(Apostoljski blagoslov na Sv. Gori.) Iz Gorice: Sv. Oče so prevz. knez nadškofu dovolili, da podeli dne 7. maja v svetišču na Sv. Gori vsem romarjem apostoljski blagoslov. Kakor se poroča, udeleži se procesije tudi mnogo vernikov iz Trsta in okolice.

(Za porotnike za prihodnje porotno zasedanje) so izžrebani naslednji gospodje: Ahtschin Albin, ključavničar v Ljubljani; Benedikt Josip, trgovec v Ljubljani; Burger Alojzij, kavarnar v Postojni; Cerar Franc, posestnik v Blagovici; dr. Dolschein, Vincenc, grajšček v Postojni; Furlan Martin, posestnik v Verbljanah; Gerber Josip, bukovec v Ljubljani; pl. Garzarolli Franc, veleposestnik v Senožečah; Halbensteiner Herman, trgovec v Ljubljani; Homan Friderik, trgovec v Radovljici; Hermann Avgust, hišni posestnik v Kamniku; dr. Jenko Ludovik, zasebni zdravnik v Ljubljani; Jesenko Blaž, trgovec v Ljubljani; Janežič Matija, posestnik v Gorenjih Domžalah; Kopač Ivan, gostilničar v Ljubljani; Kozak Miha, mesar v Ljubljani; Kuttin Franc, trgovec v Postojni; Lenček Nikolaj, notar v Luki; Lenarčič Josip, posestnik na Vrhniki; Majer Josip, lekarničar v Ljubljani; Mejač Ivan, trgovec v Ljubljani; Mühleisen Artur, hišni posestnik v Ljubljani; Naglas Viktor, trgovec s hišno opravo v Ljubljani; Obreza Karol, posestnik na Vrhniki; Perdan Ivan, trgovec v Ljubljani; Pappis Karl, trgovec v Logatcu; Peternel Jakob, posestnik v Zagorju; Regali Josip, mizar v Ljubljani; Schöffler Albert, rokovičar v Ljubljani; Sartori Ivan, ključavničar v Radovljici; Stare Miha, grajšček v Mengišu; Suhadolnik Franc, gostilničar v Borovnici; Trček Franc, posestnik v Ljubljani; Videmšek Franc, posestnik na Raki; Wencil Henrik, trgovec v Ljubljani; baron Wurzbach Alfonz, grajšček v Ljubljani. Kot nadomestni porotniki gospodje: Češnovar Ivan, kramar; Jerina Josip, hišni posestnik; Randhartinger Emil, menilničar; Reisner Anton, krojač; Rudolf Anton, hranilnični pristav; Tratnik Leopold, pasar; Vidmar Josip, dežnikar; Zamejce Jurij, pek; Janžek Ivan, pek; vsi v Ljubljani.

(Zopet odložil deželnozborski mandat za Istro). Dr. Andrej Amoroso, poslanec kmečkih občin poroškega okraja odložil je svoj deželnozborski mandat. To je že tretja odložitve. Kaj to pomeni? Menda uzrok so najnovejši radikali, ki nočejo priznati Slovanov v Istri. Secesijo v deželnozborski večini bode le Slovanom v korist, ako bodo pravočasno storili potrebne korake. Da je odložil mandat poslanec kmečkih občin, kjer ni izgleda več za italijanskega kandidata — je velikega pomena in kaže, da se dogajajo v nasprotnem taborju čudne reči. Pred dnevi je priporočal organ deželnozborske večine, da v sedanjem položaju bi najboljša bilo, da odlože vsi sevé italijanski poslanci svoje mandate ter naj volilci pokažejo direktno, katere se morajo poslanci držati. Kaj da se zgodi, nam pove bodočnost.

(Iz ribniškega okraja) se nam poroča, da se bo cesta od Sodražice do Loškega potoka pričela graditi meseca majnika.

(Iz Orteneka) se nam piše, da je jako prijubljeni gospod načelnik postaje Ortenek premeščen k državni železnici. Na njegovo mesto pride načelnik postaje Škoflica.

(Nesreča.) Iz Trsta: Dne 30. aprila povozil je tovorni vlak v Trstu, ki je vozil opoludne iz južnega na državni kolodvor, neznanega starčka, ki je po nesreči pred vlak prišel. — Istotam zastupila se je neka 22 letna žena Benedetti, ki je še-le tri leta poročena bila zapustivši otroka in soproga. Pravega uroka temu samomoru se ne ve.

(Okrožnica poljskim škofom). Poljski listi pišejo, da je imela papeževa okrožnica poljskim škofom velik vpliv. Vlada je nikakor ni mogla zakriti carju in odtod je izvedel, da so v Rimu jako dobro

poučeni o tem, kako se godi katoliški cerkvi na Ruskem. Izvoljski, ki je zastopal Rusijo v Vatikanu, je bil brzojavno pozvan domov, trdi se, da zato, ker je sedaj jasno, da je cara dolgo časa le varal.

(Na levovskem vsen ilišču) se je ustanovila nova stolica. Cesar je imenoval Mih. Gruševskega v kijejskega vsučilišča za profesorja ruske zgodovine. Predaval bo v ruščini.

(Kedo je višji?) Przeglad pišoč o Madejskijem govoru pravi mej drugim to-le: „Naravno je, da narodi, ki imajo tako zgodovinsko preteklost, kakor n. pr. nemški, poljski in laški in imajo svetovno slovestvo in umetnost, praktično stoje višje nego n. pr. Slovenci.“ Pa ne odgovarjamo mi! Uprav naš narod stoji v omiki in izobrazbi tako visoko, da bi se imeli i Nemci, še več pa Poljaki in Lah od nas marsikaj učiti. Kedor hoče primerjati, naj si ogleda kako večjo slovensko vas in naj ji išče kaj podobnega mej laškimi ali poljskimi seljaki, naj si ogleda družbo sv. Mohorja in naj jo gre iskat drugam po svetu, naj se pogovarja z našim, ali s katerim drugim kmetom, naj si ogleda naše cerkve na kmetih, naj poižve, da mi tudi brez židov znamo kupčevati in obrtovati. — Tisti narodi, ki glojejo samo svojo zgodovino, bodo kmalu omršeli. Zase me nimo pa: če nimamo zgodovine, hvala Bogu da bivamo in če nam da svoj blagoslov, imeli bomo bodočnost!

Društva.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda v Tolminu) priredi ženska podružnica sv. Cirila in Metoda 6. dan maja ob pol 9. uri zvečer v prostorih Ivana Gabrščka-a svojo letno veselico s sledenim sporedom: 1. Overture, Fr. v. Supé; svira septet tolminskih diletantov pod vodstvom g. nadučitelja I. Širca. 2. Blagovestnikom S. Gregorčiča, dikluje g. predsednica Jilka Devetak-ova. 3. „Ne zveni mi“ Kr. Volarič; mešan zbor. 4. Slovenske narodne pesmi svira septet. 5. Veseloigra v enem dejanju „Šolski nadzornik“ Trifkovič. 6. „Dneta nam pripelji zar“ Fel. Stegnar, mešan zbor s sopransolo. 7. Srečkanje, med katerim svira septet. 8. Prosta zabava. Vstopnina je 30 kr., sedež 40 kr.

(Pevski večer) na čast novopristopivšim p. n. podpornim članom priredi pevsko društvo „Slavec“ v soboto dne 5. majnika t. l. v vrtnem salonu gostilne pri „Zvezdi“ (Ferline). Začetek ob 8. uri. Na to zabavo vabi vse čast. člane in prijatelje društva odbor.

(Pevsko društvo „Ljubljana“) priredi v nedeljo dne 6. maja izlet na Šmarno goro, kjer bodo društveniki peli pri sveti maši. Odhod iz Ljubljane ob 7. uri zjutraj z državnega kolodvora z vlakom do Vižmarji, odtod krenejo izletniki peš na goro, obedujejo ondi, na kar se vrnejo skozi Šmartno, Gameljne in Ježico v Ljubljano.

(Poročilo centralnega sveta Vincencijeve družbe na Kranjskem za l. 1893.) Družba sv. Vincencija Pavljanskega, katera do sedaj plodonosno deluje v Ljubljani in v Trzinu, si je tudi v preteklem letu neutrudno prizadevala zvesto izvrševati svojo plemenito nalogo. Pomagala je ubogim trpinom v materialnem pa tudi v moralnem oziru, kolikor jej je bilo le mogoče. — Centralnemu, oziroma opravičnemu svetu na čelu je bil p. n. g. prošt dr. Anton Jare, kateri z mladeniško vneto vodi društvo vže od nje početka. Dohodkov je imel opravilni svet v l. 1893 — 464 gld. 66 kr., izdatkov 455 gld. 73 kr., ki so se obrnili za društvene namene in v podporo tukajšnjih konferencij. V sled poziva nadvrhovnega sveta Vincencijeve družbe v Parizu, odpisal je centralni svet prilikom petdesetletnice škofovanja svetega Očeta Leona XIII. 78 gld. za določeni namen v Pariz. — Deško sirotišče „Marijanišče“, katero vodi in ohranjuje Vincencijeva družba je v preteklem letu imelo dohodkov in stroškov 21.129 gld. 67 kr. Imelo je zlasti velike stroške s prizidavo novega šolskega poslopja. Izdatki podpira Marijanišče slavni gospejni odsek, čegar člani darujejo po 24. oziroma po 12 gld. Članov šteje gospejni odsek 112. — Ž deškim sirotiščem je tudi združeno deško zavetišče, katero ima namen dečke, kateri niso doma pod varstvom starišev, nagibati k učenju in jih varovati toliko nevarnega pohajkovanja. Dohodkov je imelo 264 gld. in stroškov 261 gld. — Konferencija sv. Nikolaja je imela v preteklem letu pod predsedništvom č. g. And. Zamejca 29 delavnih udov. Imela je prejemkov 1768 gld. 41 kr. in 1699 gld. 23 kr. stroškov. — Konferencija pri sv. Jakobu jo imela pod predsedništvom č. kanonika g. Jan. Rozmana in razun ml. g. prošta dr. Anton Jarca 34 delavnih udov. Ta konferencija je podpirala 135 družin z 79 otroci in je v to izdala 957 gld. 21 kr., prejela pa 981 gld. 43 kr. od dobrotnikov. Konferencija v Trzinu, ki je pa posebej objavila poročilo in račun, je v preteklem letu za rezeze izdala 3018 gld. 7 kr., po dobrotnikih pa prejela 3195 gld. 44 kr. — Splošni pregled

prihodkov in izdatkov Vincencijeve družbe na Kranjskem v letu 1893 izkazuje tedaj tako lepo svoto 27.788 gld. 73 kr. prihodkov in 27.521 gld. 63 kr. izdatkov. Naj jej milost Božja tudi v prihodnje nakloni mnogo dobrotnikov, da bode še toliko uspešneje izvrševala svoje plemenito nalogo.

Vabilo na naročbo.

S 1. majem pričanja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEČ“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld.	Četrta leta 3 gld.
Pol leta 6 „	Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto 15 gld.	Četrta leta 4 gl. — kr.
Pol leta 8 „	Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

Telegrami.

Dunaj, 1. maja. Cesar je ob 1. uri popoldne ogledal mejnarodno razstavo v umetniški hiši.

Dunaj, 1. maja. V palačo barona Bourgoinga v Metternichgasse so po noči vlomili tatovi in odnesli starinskih stvari za sto tisoč goldinarjev v vrednosti.

Dunaj, 2. maja. Skoro po vsej državi je minol dan 1. maja mirno. V Pragi in Poljski Ostrovi skušali so praznujoči delavci delujoče pregnati od dela. Policija je naredila red. V Gradcu so šli delavci z zastavo po mestu. Policija je zahtevala, da se odstrani zastava, pa so jo jeli kamnati. Policija je rabila orožje. 10 policijstov in več razgrajalcev je ranjenih.

Dunaj, 2. maja. Zaprli so prouzročitelja včerajšnje velike tatvine v Bourgoingovi palači. Vse ukradene stvari so zopet nazaj dobili.

Dunaj, 2. maja. 1800 krovskih pomočnikov in pomočnih delavcev pridružilo se je zidarskemu štrajku in zahtevajo tudi, da se jim za jedno uro skrajša čas za delo.

Dunaj, 1. maja. (Žrebanje kreditnih srečk.) Izžrebane so bile naslednje serije: 471. 926. 1010. 1516. 1601. 1708. 2018. 2219. 2247. 2313. 2500. 2702. 3431. 3477. 4508. 3684. 3738. 3836. 4190. 1. glavni dobiček s 150.000 gld. dobi ser. 471 št. 2; drugi dobiček 30.000 gld. dobi ser. 2219 št. 10; tretji dobiček 15.000 gld. dobi ser. 3184 št. 45; četrti in peti dobiček po 5000 gld. dobi ser. 2018 št. 84 in ser. 2219 št. 5. — Žrebanje srečk 1860 leta. Glavni dobiček s 300.000 gld. dobi ser. 2503 št. 5; 50.000 gld. dobi ser. 2503 št. 11; 25.000 gld. ser. 1377 št. 9; po 10.000 gld. dobi ser. 11697 št. 9 in ser. 18984 št. 5; po 5000 gld. dobi ser. 1739 št. 17; ser. 1971 št. 16; ser. 2555 št. 2; ser. 3654 št. 16; ser. 6189 št. 4; ser. 6278 št. 19; ser. 9772 št. 4; ser. 10384 št. 1; ser. 11053 št. 7; ser. 11626 št. 20; ser. 14577 št. 6; ser. 15586 št. 5; ser. 15615 št. 7; ser. 18798 št. 20; ser. 19942 št. 18.

Gradeo, 2. maja. Poskus vodo odpeljati ali pa napraviti zvezo z Luegloški jami zaprtimi se ni posrečil. Zvečer je prišel potapljaev, ki poskusi z vrha iti nesrečnim na pomoč. (Minolo soboto je v Luegloško jamo šlo osem oseb, jo preiskavat. V to jamo pa teče potok pri vhodu, in je vstop v jamo le mogoč pri majhni vodi. Sedaj je pa voda toliko narasla, da je vhod zalila. Omenjeni ljudje so pa v jami nekje višje, da se ni bati, da bi utonili, tudi zrak dobivajo že skozi vrhne votline, ali imajo živeža malo seboj. Če kmalu ne pride pomoč, onemorejo. Mislili so že z razstrelja-

njem narediti nov vhod v jamo, ali so se tehnik izrekli, da bi se s tem le nesrečneži podsluli in našli gotovo smrt. (Op. Ur.)

Praga, 2. maja. Popoldne našla je policija na oknu bivše Trauttmansdorfove sedaj Hohenloheove palače bombo napolnjeno s smodnikom in kemičnimi preparati, ki se še preiščejo. Bomba se je pravočasno naredila neškodljiva.

Moravsko Ostrova, 2. maja. Pri menjanju delavcev v premogovih jamah severne železnice, Viljem in Hermenegild, niso hoteli iti delavei na delo, ker se ni dovolil osemurni delavnik. Mir se ni nikjer motil. V drugih jamah pri Ostrovi se redno dela.

Lvov, 1. maja. Socijalni demokratje priredili so danes tukaj velik shod na nekem dvorišču. Udeležilo se je shoda mnogo delavcev in žensk s posebnimi znaki. Shod je vsprejel resolucijo, v kateri se zahteva občna in jednaka volilna pravica ter osemurni delavnik. Govorili so znani politični vodje. Shod se je vršil v najlepšem miru. — Strajka se udeležujejo največ zidarski in mizarski pomočniki.

Opava, 1. maja. Po vsej deželi je mir.

Šumberk (Moravsko), 1. maja. Izimši 3 tkalnice za sukno, katerih lastniki so dovolili delavcem praznovati, v vseh tovarnah tukaj in v okolici delajo.

Bruck na M., 1. maja. V tukajšnjem okraju delajo v vseh fužinah in tovarnah, le 40 pilarjev tvrdke Blechmann v Mürzschlagu praznuje. Povsod je največji mir. — Voda tukaj narašča in se je bati kake nesreče.

Budimpešta, 1. maja. Večji del delavcev praznuje in so zbrani v raznih zbirališčih. Mir se nikjer ni motil.

Bukarešt, 1. maja. Kacih 1500 delavcev, mej njimi mnogo židovskih in inozemskih, se je zbralo v mestnem parku z zastavami z napisi: „Osemurni delavnik“, „Zjedinenje vseh proletarijcev“. Shod se je popolnoma v miru izvršil.

Rim, 1. maja. Brzobjavna poročila iz vse Italije, ne izključivši Sicilije in pokrajine Massa-Carrare, zatrjujejo, da so povsod prodajalnice odprte, delavci prišli na delo in se mir in red ni nikjer motil.

Mantua, 1. maja. Danes je policija našla zopet neko nastavljeno bombo brez užigala.

Berolin, 1. maja. Poslanec Ahlwardt je bil danes obsojen v trimesečno ječo zaradi razžaljenja pruskega ministerstva z nekim govorom, katerega je imel v Essenu.

Berolin, 1. maja. Zbornica poslancev je vsprejela predlogo o cerkveni ustavi s 237 proti 92 glasom.

Berolin, 1. maja. V mestu je vse kakor po navadi. Povsod je mir. Vreme je hladno in neprijetno.

Pariz, 1. maja. V mestu je kakor druge dni. Vreme je neprijetno. Iz departementskih mest se poroča, da je povsod mir.

Gent, 1. maja. V Hamme-u štrajka vkupe 2000 vrvarjev. Dopoldne so bili nemiri, pri čemer so razbili več oken. Zandarmerija je prišla v Hamme.

London, 1. maja. Dosedaj ni nič opaziti o majski slavnosti delavcev.

Popolnoma svilene tiskane foularde od 75 kr. do glid. 3.65 meter — (kacih 400 različnih baž) — potem črno, belo in barvasto svileno blago od 45 kr. do glid. 11.65, gladko, progasto, prižasto, vzorčasto, damasti itd. (kacih 240 različnih baž in 2000 različnih barv, narčtov itd.) poštnine in carine prosto. Vzorec pošljete se z obratno pošto. Pisma veljajo 10 kr., dopisnice 5 kr. v Švico.

Tovarna za svileno blago G. Henneberg (10 2) (c. in kr. dvorni založnik v Curihu (Zürich). (16-5)

Umrli so:

30. aprila. Marija Mežnar, gostija, 34 let, Kravja dolina 11, pljučni edem.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
	opazovanja	zrak, omara v mm	toplonera po Celsiusu		
7. a. zjut.	726.4	10.0	sl. vzh.	dež	
1 2. a. pop.	736.4	12.8	"	oblačno	13.30
9 a. zveč.	737.3	10.0	"	dež	dež
Srednja temperatura 11.3, za 0.2 nad normalom					

DOM IN SVET

Vsebinska 9. zvezka 1894:

1. Dr. Frančišek Rački. Spisal Janko Barle.
2. Tudi jaz. Zložil Anton Medved.
3. Gospa s pristave. (Zgodovinski roman.) Spisal I. Kraljev.
4. Hudi časi. (Povest.) Spisal Fr. D.
5. Vladimir in Variag. Zložil Anton Medved.
6. Prijatelj sin. (Izvirna povest.) Spisala Pavlina Pakova.
7. Zenin kos. Zložil Anton Hribar.
8. Črtice z avstrijskega juga. Piše dr. Jos. Marinko.
9. Loka. (Krajepisno-zgodovinska črtica.) Spisal Fr. Pokorn.
10. Potovanje križem jutrove dežele. Piše dr. Fr. L.
11. Književnost: A. Slovenska. B. Hrvaška. C. Nemška.
12. Raznoterosti. — Na platnicah: Drobnosti. — Slike: 1. Dr. Fr. Rački. (Po fotografiji.) 2. Neugodne novice z bojišča. (Ilustracija povesti „Gospa s pristave“.) 3. Božje dete spava. (Slika Rafaelova.) 4. Bosanka. 5. Imovita domačinka v sveti deželi. (Po fotografiji.) 6. Svetišče Gospodovega rojstva v Betlehemu.

Zgubljena je.

Zlata broža z bisernico in safirjem zgubila se je te dni v mestnem okrožju. Ista je v podobi brenceljna, nosi na perutih safirje in bisernico z briljanti. Najdec je prošel, isto na **Turjaškem trgu št. 3** proti dobremu plačilu oddati. 257 3—3

Paulinova kranjska vinopivnica

v Ljubljani, slonove ulice št. 52

toplo priporoča

namizno vino:

istrijanca rudečkastega	liter 24 kr.
dto rudečega	„ 28 kr.
* dto belega	„ 28 kr.
tirolca rudečega	„ 28 kr.
dto belega	„ 28 kr.
dolenjsk. cvička rudečk.	„ 32 kr.
dto dto belega	„ 32 kr.

Z* zaznam. vina so iz občeznanege vinokletarstva kneginje Hohenlohe

specialno vino:

*Burgundca rudečega	liter 40 kr.
*Sistijanca belega	„ 40 kr.
*Zelenike (Riesling) bele	„ 48 kr.
*Terana rudečega	„ 48 kr.

Za pristnost popolno jamstvo.

Pivo:

fino bavarsko črno, iz znane pivarne Kundl (ustan. 1658), bavarski bokal (pol litra) 11 kr.

V množini nad 10 litrov v steklenicah, v hišo stavljeno ceneje liter po 1 kr., nad 50 litrov po 2 kr., in zunaj mesta nezadavčeno po 6 kr. — Na debelo mnogo ceneje. 176 6

Fran Stare,

sobni slikar,

v Ljubljani, Breg št. 20

priporoča se v izvrševanje vseh v

dekoracijsko-slikarsko stroko
spadajočih del 262 17-1

z zagotovitom okusno-modernega dela proti
zmerni ceni.

DR. IVAN ŠUSTERŠIČ

otvoril je svojo

odvetniško pisarno

v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 2,
II. nadstropje

(v hiši, kjer je Kleinmayr & Bamberg-ova bukvarna).

Uradne ure od 8. do 12. dopoldne in od
2. do 6. popoldne. 263 3—1

Novo!

bogato založeno skladišče

blaga za ženske obleke

levantine, zephira, pliša, batista,
à jour-blaga, batista za bluže itd.,

blaga za obleke za gospode in dečke

po najnižjih cenah ima

J. Grobelnik

na Mestnem trgu št. 20
v Ljubljani. 240 3—3

Vzorci na željo franko in zastonj.

Vnanja naročila vršc se z obratno pošto.

Dobro se izplačljivi papir za nalaganje.

**6%no
bolgarsko
drža no
hipotekarno
posojilo.**

V zlatu obrestljivo in povračljivo.
Hipotekarno zagotovljeno s prvo hi-
poteko na železnici Ru-
šouk-Varna in Kaspičan-Sofija-Kistendil
in na pristanišča Burgas in Varno.

Se more podražiti, ker te obligacije
stojé še kacic
8 odstotkov pod zlatim pari-kurzom in je
torej pričakovati da se jim poviša kurz, posebno
ker veliko dohodkov donasajo.

Popolno davka in pristojbin
je prosto za sedaj in za vso prihod-
njost.

Donaša po sedanjem kurzu okolu 6%, od-
stotka.

Po dnevnem kurzu dobi se pri 58 40—14

menjarnični
delniški družbi **„Mercur“**, Dunaj,
L. Wollzeile 10.

Primerna darila za Binkošti in sv. birmo

po dokaj znižani ceni, kakor bi bila

razprodaja

velike zaloge najnovejših zlatih, sre-
brnih in nikelnastih

žepnih ur in verižic,

vsakovrstnih zlatih in srebrnih
**uhanov, zapestnic, prsta-
nov, naprsnih igel in naj-
raznovrstnejših okraskov.**

O priliki binkoštnih praznikov vabi v
prav obilno nakupavanje vse botre in botre

Franc Čuden, urar in trgovina
z zlatino, (255 4-2)

v Ljubljani, na Mestnem trgu nasproti rotovžu.

Zaradi prezidanja in izpraznenja mojega prodajalničnega prostora v

Glediških ulicah št. 4

v hiši gospoda Josipa Lenčeta („Pri belem volku“) bode

od 28. dne aprila do 23. maja

razprodaja

mojega stekla, porcelana, beloprstenine in razkoš-
nega blaga, zrcal, podob, okvirjev, petrolejskih
svetilnic po neznansko nizkih cenah.

Vsled tega se bode tudi v moji drugi prodajalnici

na Marijinem trgu šte. 4

nasproti frančiškanski cerkvi

vse blago prodajalo po znižanih cenah, dokler se
ne odpre nov prostor. Velespoštovanjem

J. Bernarda naslednik

Julij Klein v Ljubljani. 256 12—3

Aleksander Götzl

podobar in pozlatar

v Ljubljani, Gledališke ulice šte. 8

opozarja prečast. duhovščino in cerkvena predstojništva na svojo dobro urejeno

podobarsko in pozlatarsko delalnico

v kateri izdeluje vsa v njegovo stroko vštetojoča se dela natančno, vestno, po
poslanih narisih ali lastnih načrtih po možno nizkih delu primernih cenah.

V zalogi ima vsakovrstna **razpela,** pripravna za misijone, procesije, šole
in zasebna stanovanja.

Naročila na križeva pota izvršuje prav ukusno in lično. 114 40—10

Znižane cene!

ANDR. DRUŠKOVIC

trgovce z železnino v Ljubljani, Mestni trg št. 9 in 10
prodaja kakor bi bila

„razprodaja“

vse potrebno za stavbe, kakor cement, traverze, železniške šine za
oboče, kovanja za okna in vrata, lopate, krampe, štorje itd. itd.,
vsakovrstno kuhinjsko orodje, poljedelska orodja, posebno v veliki
izberi

drevesa (pluge)

štedilna ognjišča in njih posamezne dele, pozlačene nagrobne križe
in sploh vse v njegovo stroko spadajoče.

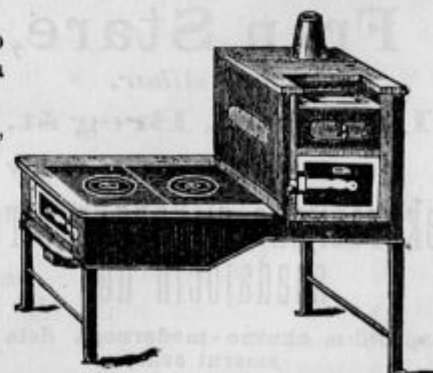
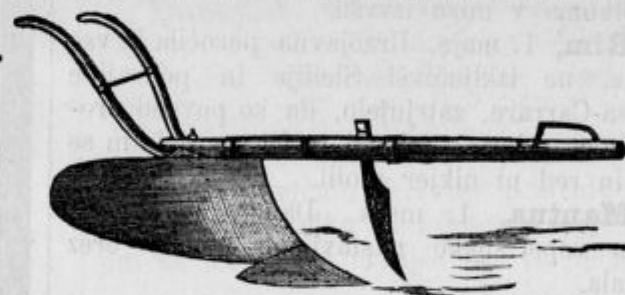
Posebno pa opozarjam gg. krčmarje na svojo **veliko zalogo** vsako
vrstnih **ledenic** (Eiskasten) za pivo in jedila in gg. **posestnike žag** na
izborne **vodne žage** in **pile,** za kojih jakovost se jamči.

Zunanja naročila se takoj in vestno izvrše. Kar bi ne ugajalo, se radovoljno zamenja,
stotako se kupljeno blago radovoljno pošilja na dom ali na napovedani kraj

Ceniki pošiljajo se na zahtevanje brezplačno in franko. 159—8

Kovači! Tu kupujete **železo naj-
ceneje,** pri pošteni vagi
in prijazni postrežbi. Poskusite, in se bodele
prepričali!

CARBOLINEUM!

Dunajska borza.

Dne 2. maja.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld 55 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 40
Zlata renta 4%, davka prosta	120 15
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	97 90
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	999 —
Kreditne akcije, 160 gld.	353 40
London, 10 funtov strl.	124 90
Napoleonondor (20 fr.)	9 92 1/2
Cesarski cekini	5 90
Nemških mark 100	61 15

Dne 1. maja.

Ogerska zlata renta 4%	119 gld. 20 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	95 10
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 50
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	158 —
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	197 50
Zastavna pisma avstr. zem. kred. banke 4%	98 50
4% kranjsko deželno posojilo	97 60
Kreditne srečke, 100 gld.	195 —
St. Genois srečke, 40 gld.	70 50

4% srečke dunajske parobrodne družbe	142 gld. 75 kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	18 50
Rudolfove srečke, 10 gld.	22 50
Salmove srečke, 40 gld.	74 —
Waldsteinove srečke, 20 gld.	50 —
Ljubljanske srečke	23 25
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150 50
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2997	—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	104 50
Papirnih rubeljev 100	133 87 1/2

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.